

El dia 11 d'octubre de 1892, la Principal va presentar-se a un concurs que se celebrà a Barcelona per les festes que commemoraven el quart centenari del descobriment d'Amèrica; i en retornà triomfalment amb el primer premi d'execució i segon de lectura a primera vista. Els trofeus guanyats (una corona de plata i dos diplomes) els oferí a l'Ajuntament, com a prova d'agraïment a l'escalf que la cobla rebia de tota la població. Afegim que Josep Maria Soler —el director— era llavors regidor de la corporació municipal, afiliat al republicanisme possibilista.

El 1902 la mateixa ciutat comtal convocà un altre concurs de cobles pel dia 27 de setembre, durant les festes de la Mercè que aquell any celebrava amb especial esplendor. La iniciativa de l'acte havia estat de Francesc Cambó, empordanès i joveníssim regidor de l'Ajuntament de Barcelona. Acceptaren el convidat nou cobles, entre les quals la Principal de la Bisbal. Per la solemnitat que es donava a la competició, per la composició del jurat que havia de proclamar el resultat i pel nombre extraordinari de cobles aspirants a la glòria, la prova era de veritable compromís. S'havien d'executar dues sardanes. La primera, obligatòriament, «El toc d'oració», de Pep Ventura. La segona havia de ser una sardana de caient popular, que es deixava a la lliure elecció de cada cobla. Tots els concursants rivalitzaren en el compliment de la comesa, posant-hi el millor que cada u tenia al seu abast. El parer sustentat pel jurat, després d'escoltar-les, fou el següent: «La Principal de la Bisbal ha estat superior en execució, si bé la Principal de Peralada, essent notable, ha complert millor amb la base del concurs que diu que la sardana de lliure elecció ha d'ésser d'estil popular». En conseqüència, repartien el primer premi, consistent en Medalla d'Or i mil pessetes, entre les dues esmentades cobles. Signaren el veredict, els mestres Antoni Nicolau, Lluís Millet, Amadeu Vives i Albert Cotó, amb Francesc Cambó que també formava part del jurat. Per sardana de lliure elecció la Bisbal havia executat la difícil «Fada», de Juli Garreta (un compositor aleshores pràcticament desconegut) i la Peralada «La pubilla empordanesa», molt airosa, de Josep Serra.

Aquestes incidències de la competició barcelonina, demanen algun aclariment per a situar ben bé els gustos dominants a l'època i l'esperit i els afany de la cobla bisbalenca d'aquell temps. Il·lustrarem, doncs, una mica aquest interessant pasatge de la història. Primerament, observem que, entre els components de la Principal de la Bisbal figurava Albert Martí, tenora de facultats excepcionals, que en la sardana d'obligada execució, «El toc d'oració», tenia unes possibilitats de lluíment, immenses. Els qui han conegut Albert Martí, que saborejava els obligats amb una matisació i una sonoritat inoblidables, poden imaginar-se de quina manera més delicada i solemne va cantar les oracions sentimentals de la sardana de Pep Ventura. Fou aplaudit nombroses vegades durant la seva intervenció individual i tots els diaris de la capital, en donar compte del festival de referència, ponderaren els mèrits sobresortints de la Principal en conjunt, bo i remarcant els **cantables** emocionants del seu solista de tenora.

L'altra cosa d'aquell concurs de ressonància que crida l'atenció, és el fet que la nostra Principal escollís, com a sardana lliure, «Fada», de Garreta. Els membres de la cobla i, especialment, el seu director Josep Maria Soler, degueren creure que el mèrit i la novetat d'aquella música exuberant i culta surarien i s'imposarien per damunt de les fórmules establertes pels organitzadors del concurs. No fou possible.

Altrament, insistir, restar fidels i convençuts de l'extraordinària aportació a la nostra música que significaven les sardanes del compositor guixolenc, estrenant-les i repetint-les sempre que s'esqueia, fou una constant de la cobla i un calvari penós sembrat d'incomprensions i indiferències, que va durar molts anys. No va acabar-se fins que la Principal amenitzà una festa íntima que donava Pau Casals en la seva finca de Sant Salvador del Vendrell, exactament el dia 31 d'agost de 1911. Allí va executar dues sardanes, una de Pau Casals i l'altra del seu germà Enric. Com a ob-